Päivitetty 2026

Tähtiseura-ohjelman sisäisen auditoinnin malli tanssiurheilun Tähtiseuroille

Johdanto

Tähtiseuraohjelma on liikunta- ja urheilutoiminnalle suunniteltu laatujärjestelmä, jossa keskeistä on operatiivisen ja urheilutoiminnan jatkuva parantaminen, kehittäminen, riskien hallinta ja turvallisuus. Sisäinen auditointi, toiminnan jatkuva ja systemaattinen seuranta, valvonta ja arviointi on oleellinen osa tätä prosessia.

Tähtiseuraohjelman sisäisellä auditoinnilla varmistetaan, että seuran toiminta on pysyvästi ja kaikilta osin Tähtiseuraohjelman laatukriteerien mukaista ja että seuratoiminta kehittyy tavoitteiden, strategian ja suunnitelmien mukaisesti. Samalla auditoinnin yhteydessä tehdyt kirjaukset, dokumenttien päivitykset ja korjaavat toimenpiteet pitävät asiat ajan tasalla ja keventävät seuran valmistautumista kolmen vuoden välein tapahtuvaan ulkoiseen Tähtiseura-auditointiin.

Sisäisestä auditoinnista vastaa seura itse. Ulkoisen auditoinnin tekee Liiton seurakehittäjä tai joku muu Liiton operatiivisessa toiminnassa oleva ulkoiseen auditointiin koulutettu henkilö.

Oheinen sisäisen auditoinnin malli on luotu helpottamaan ja rytmittämään seuran sisäisen auditoinnin suunnittelua ja sen toteuttamista käytännössä.

Tähtiseuraohjelman ideologia

Sisäisen auditoijan on tärkeää ymmärtää ja sisäistää Tähtiseuraohjelman ideologia sekä sen merkitys seuratoiminnalle.

Tähtiseura-ohjelma on Olympiakomitean, lajiliittojen ja aluejärjestöjen yhdessä kehittämä laatuohjelma, joka tukee urheiluseurojen suorituskykyä, elinvoimaa ja kehittymistä. Ohjelma tarjoaa sisältöjä, käytäntöjä ja näkökulmia myös seuran varsinaiseen, laadukkaaseen ja vastuulliseen harrastus ja urheilutoimintaan sekä sen turvalliseen ja kannustavaan ympäristöön, jossa jokainen seuran jäsen voi harrastaa ja kehittyä omien tavoitteidensa mukaisesti. Tähtimerkki on lupaus laadusta nykyisille ja uusille jäsenille, heidän lähipiirilleen ja tukijoille.

Tähtimerkkikategorioita on kolme: Lasten ja nuorten, Aikuisten sekä Huippu-urheilun Tähtimerkki. Seuralla voi olla useampikin Tähtimerkki. Tosin Tanssiurheiluliiton jäsenseuroista vain yhdellä seuralla on kaikki kolme Tähtimerkkiä.

Tähtiseurapolulla on neljä osa-aluetta:

- ***Johtaminen ja hallinto:***
  Seuran toimintaa ohjaavat selkeät ja aukikirjoitetut arvot, toimintaympäristön tuntemus, visioon tähtäävä toimintastrategia, vastuullinen päätöksenteko, riskien hallinta ja avoimuus. Hyvä hallinto takaa pitkäjänteisyyden ja mahdollistaa laadukkaan toiminnan arvioinnin ja kehittämisen. Suunnitelmallinen markkinointi sekä sisäinen ja ulkoinen viestintä ovat keskeinen osa hyvää hallintoa.

- ***Urheilutoiminta:***
  Toiminnan ytimessä on selkeästi kuvattu harrastajan/urheilijan polku sekä ohjauksen ja valmennuksen linja. Linjassa on kuvattu pääperiaatteet laadukkaaseen, turvalliseen ja tavoitteelliseen harjoitteluun, joka mahdollistaa kaikille harrastajille kehittymisen omalla tasollaan. Seura on aktiivisessa vuorovaikutuksessa lasten ja nuorten sekä heidän huoltajiensa kanssa. Toiminta tukee hyvin myös harrastajien ja urheilijoiden hyvinvointia, terveyttä ja monipuolista liikkumista.

- ***Seuran ihmiset:***
  Kaikki seuratoimijat – valmentajat, ohjaajat, urheilijat ja vapaaehtoiset – ovat seuran tärkein voimavara. Seura panostaa toimijoidensa sitouttamiseen, osaamiseen ja sen kehittämiseen, yhdenvertaisuuteen, yhteisöllisyyteen ja Reiluun peliin.

- ***Aineelliset resurssit:***
  Seura huolehtii taloudellisesta kestävyydestä ja riskien hallinnasta sekä varmistaa, että tilat, välineet ja muut resurssit tukevat laadukasta toimintaa. Kestävä talous sekä alueellinen yhteistoiminta, yhteistyökumppanuudet ja sidosryhmäyhteistyö mahdollistavat osaltaan seuran kehityksen.

(Lähde: Olympiakomitea.)

Sisäinen auditointiprosessi

Sisäinen auditointi on jatkuva, seuran hallintoa ja johtamista auttava, edistävä ja hyödyntävä prosessi.

Sisäisen auditoinnin toteuttaa tehtävään valittu, ja tehtävässään muista vastuista riippumaton henkilö. Hän osallistuu mahdollisuuksien mukaan myös alueellisiin, seuran toimintaympäristöä tunteviin foorumeihin ja yhteistoimintaverkostoihin sekä Olympiakomitean seuratoiminnan koulutuksiin.

Auditoijalla on lupa osallistua ja olla mukana seuran sisäisissä kokouksissa ja työryhmissä, vaikkei hän varsinaisesti kokoonpanoon kuuluisikaan. Hänellä on myös oikeus saada käyttöönsä kaikki tiedot, asiakirjat ja dokumentit, joita hän tehtävässään tarvitsee. Rooliin liittyy vahva luottamus ja salassapito- ja vaitiolovelvollisuus. Kirjallinen toimenkuva ja siihen liittyvät vastuut, valtuudet ja muut ehdot päätetään yhdessä seuran hallituksen/johtokunnan kanssa ennen varsinaisen auditointityön aloittamista.

Mallissa on kuvattu kolmen vuoden periodi, jossa auditointitapaamiset toteutuvat noin puolen vuoden välein seuran johdon ja avainhenkilöiden kanssa. Säännöllisyys, systemaattisuus ja jatkuvuus ovat avaintekijöitä tässä prosessissa. Sisäinen auditointi voi olla paikallaan myös silloin, kun seuran

toiminta jostain syystä muuttuu tai on muutoksessa. Auditoinnilla voidaan tällöin varmistaa, että toiminta on Tähtiseurakriteerien ja periaatteiden mukaista myös tässä uudessa tilanteessa. Auditointi voidaan tehdä myös poikkeavissa tilanteissa ja/tai aina silloin, kun siihen tulee pyyntö tai tarve joko seuran sisältä tai sen ulkopuolelta.

Sisäinen auditointi tehdään henkilöhaastatteluina jäsenistön ja johdon kanssa. Sitä ennen sisäinen auditoija tutustuu ja tarkastaa auditoitavaan aiheeseen liittyvät seuran asiakirjat ja dokumentaatiot (mm. toimintakäsikirjan, ohjauksen ja valmennuksen linjan, taloussäännön, seuran nettisivut, vastuullisuusohjelman, muut toiminta- ja työohjeet). Hän katsoo myös, että esim. palautekyselyt ja sisäisen valvonnan toimenpiteet on tehty ja raportoitu asianmukaisesti.

Seuran sisäinen auditoija:

- Vastaa kolmen vuoden auditointiohjelman suunnitelmasta ja siitä tiedottamisesta
- Rakentaa ja aikatauluttaa kulloisetkin sisäisen auditoinnin tapaamiset
- Tiedottaa johdolle auditointiin tarvittavasta kokoonpanosta. Johto pitää huolta, että ko. henkilöt ovat paikalla
- Tiedottaa johdolle tarvitsemistaan tiedoista ja dokumenteista
- Vastaa auditoinnin toteuttamisesta ja siitä raportoinnista

Sisäiseen auditointiin osallistuvat sisäisen auditoijan lisäksi vähintään:

- Seuran puheenjohtaja
- Taloudesta vastaava henkilö
- Urheilutoiminannasta vastaava henkilö
- Tiedotuksesta ja viestinnästä vastaava henkilö
- Hallituksen tai johtokunnan jäsenet
- Tähtiseuravastaava(t)
- Lisäksi kutsutaan osallistujia sen mukaan, mitä aihetta mikäkin sisäinen auditointitapahtuma koskee. Esimerkiksi valmennusta ja ohjausta käsiteltäessä voidaan pyytää mukaan useampia valmentajia ja ohjaajia sekä harrastajia ja urheilijoita. Mukaan voidaan kutsua myös muita seuratoimijoita sekä seuran sisäiseen ja ulkoiseen sidosryhmään kuuluvia toimijoita ja henkilöitä.

Sisäinen auditoija toimii auditointitapahtumassa puheenjohtajana ja ohjaa keskustelua. Jos asiat on päätetty kirjata Suomi Sportissa olevalle Tähtiseurapolulle, auditoinnin alussa päätetään henkilö, joka käyttää Tähtiseurapolkua sisäisen auditoinnin aikana ja kirjaa käsiteltäviä asioita Tähtiseurapolulle saman aikaisesti.

Sisäinen auditoija kirjoittaa jokaisen auditointitapahtuman jälkeen raportin, johon kirjataan:

- Ajankohta ja paikka
- Osallistujat
- Pääteemat ja niissä todetut asiat
- Sovitut ja päätetyt asiat sekä niiden vastuut.
- Mahdolliset kehittämistoimet sekä niiden vastuut ja aikataulut.
- Seuraava sisäinen auditointi

Päivitetty 2026

Ehdotus auditointiprosessin toteuttamisesta

Tähtiseura-ohjelmassa on neljä em. osiota, joita sisäisessä auditoinnissa tarkastellaan; *johtaminen ja hallinto, urheilutoiminta, seuran ihmiset sekä aineelliset resurssit*. Nämä ovat samat Lasten ja nuorten sekä Aikuisten Tähtipolun osa-alueilla. Huippu-urheilun Tähtiohjelmalla on omat sisällöt, vaikkakin ko. seuran on täytettävä Huippu-urheilun tähtikriteerien lisäksi myös Lasten ja nuorten Tähtiohjelman kriteerit.

Käytännössä ehdotettuja kokonaisuuksia voi vaihdella seuran tarpeiden mukaisesti. Esimerkiksi *Johtaminen ja hallinto, talous* tai *Urheilutoiminta* voidaan käsitellä jokaisessa sisäisessä auditoinnissa. Jos seura kokee jonkun asian haasteellisena, sisäinen auditointi voidaan kohdistaa erityisesti tähän poikkeavaan tilanteeseen. Tärkeää kuitenkin on, että kaikki osa-alueet ja kriteerien kohdat tulee käydyksi läpi ulkoisen auditoinnin kolmen vuoden periodilla.

1. Sisäinen auditointi: Johtaminen ja hallinto, seuran operatiivinen toiminta

Tavoite: Varmistaa, että seura ja sen operatiivinen johto toimii strategiansa mukaan suunnitelmallisesti, tuloksellisesti, taloudellisesti kestävästi ja sillä on riittävät resurssit.

1. Käydään läpi Tähtiseura-ohjelmaan edellisen ulkoisen auditoinnin pohjalta muodostunut tavoitetaulu ja kehittämisen kohteet sekä laaditaan kehittämiskohteiden aikataulu kolmelle vuodelle.

2. Tarkastellaan Tähtiseura-ohjelman osiota: *Johtaminen ja hallinto*.
   Käydään läpi mm.:
   - Toimintaympäristöanalyysi (esim. mitä on muuttunut), visio, visiolle pitkän tähtäimen suunnitelma ja sen toimintastrategia, strategian pohjalta tehty ko. vuoden toimintasuunnitelma ja budjetti sekä toiminnan vaikuttavuuden mittaaminen
   - Johtamista ja hallintoa koskevat ohjeistukset (riittävyys, ajantasaisuus). Hallituksen itsearviointi
   - Päätöksenteko, hallitustyöskentely ja toimintamallit, vastuut, valtuudet sekä toimenkuvat
   - Seura toimii vastuullisesti ohjelmansa mukaisesti
   - Palautejärjestelmä ja palautteiden läpikäynti sekä korjaavat toimenpiteet
   - Viestinnän roolit, -kanavat ja -keinot. Viestintäsuunnitelma
   - Markkinointisuunnitelma ja kohderyhmät
   - Sidos- ja verkostoyhteistyö

3. Havainnoista tehdään muistio ja korjaavien toimenpiteiden vastuut ja aikataulu. Tarvittaessa kirjataan asiat ylös näitä käsitteleviin kohtiin uudelle avattavalle Tähtiseurapolulle seuraavaa ulkoista auditointia varten.

2. Sisäinen auditointi, Urheilu- ja harrastustoiminta (seuran sääntöjen mukainen varsinainen toiminta)

Tavoite: Varmistaa, että valmennus ja urheilutoiminta on strategia mukaisesti suunnitelmallista, kaikki toimijat tietävät toiminnan periaatteet ja sitoutuvat niihin, ohjaus ja valmennus tukee urheilijoiden kehitystä ja että viestintä ja tiedon kulku on asianmukaista ja oikea-aikaista.

1. Käydään läpi, miten edellisen sisäisen auditoinnin sovitut kehittämisasiat ovat edenneet ja sovitaan mahdollisten keskeneräisten asioiden loppuun saattamisesta.

2. Tarkastellaan Tähtiseura-ohjelman osiota: *Urheilutoiminta*.
   Käydään läpi mm.:
   - Valmennus-/ohjauslinjaus, harrastajien polut ja valmennuksen sisältö (valmennuksen keskeinen sisältö ja punainen lanka lasten ja nuorten/Aikuisten Tähtipolulla)
   - Ohjauksen ja valmennuksen suunnittelu, yhteistoiminta ja tiedon siirto seuran sisällä ja ulkopuolisille valmentajille. Toteutumisen arviointi ja seuranta.
   - Ohjaajien ja valmentajien osaamista arvioidaan ja tarvittaessa lisätään. Koulutussuunnitelma.
   - Urheilijoiden sitoutuminen, kuunteleminen ja kehityksen seuranta (toimintaperiaatteet)
   - Toiminta vanhempien kanssa Lasten ja nuorten Tähtipolku)
   - Miten Aikuisten tähtipolulla on otettu huomioon terveyttä ja hyvinvointia edistävät teemat.
   - Kilpailutoiminnan kokonaisuus
   - Seuran veto- ja pitokyky. Miten ehkäistään drop outia.

3. Havainnoista tehdään muistio ja korjaavien toimenpiteiden vastuut ja aikataulu. Tarvittaessa kirjataan asiat ylös näitä käsitteleviin kohtiin uudelle avattavalle Tähtiseurapolulle seuraavaa ulkoista auditointia varten.

3. Sisäinen auditointi. Seuran ihmiset, resurssit ja jäsenhuolto

Tavoite: Varmistaa, että seura on huomioinut riskit, turvallisen ja yhdenvertaisen ympäristön sekä sisäiset toimintamallit ovat kattavat ja tehtävänjako on selkeä. Seuralla on hyvä imago. Seura huolehtii jäsenistään ja jäsenistön välillä on vahva yhteisöllisyys .

1. Käydään läpi, miten edellisen sisäisen auditoinnin sovitut kehittämisasiat ovat edenneet ja sovitaan mahdollisten keskeneräisten asioiden loppuun saattamisesta.

2. Tarkastellaan Tähtiseura-ohjelman osiota: *Seuran ihmiset*.
   Käydään läpi mm.:
   - Miten hyvin seuran toimijat tuntevat seuran visioin, strategian ja toimintasuunnitelman.
   - Tehtävänkuvat, roolit ja vastuunjaot sekä koulutustason vaatimukset. Koulutussuunnitelma
   - Miten resurssitarve selvitetään. Rekrytointiprosessi kuvaus. Perehdytys.
   - Kiittäminen ja palkitseminen
   - Yhdistyksen yhdenvertaisuus ja epäasialliseen käytökseen puuttuminen
   - Riskien hallinta
   - Seuran sisäiset toimintamallit ja jäsenkokemus
   - Yhteisöllisyyttä tukevat toimet. Drop outin ehkäisy.

3. Havainnoista tehdään muistio ja korjaavien toimenpiteiden vastuut ja aikataulu. Tarvittaessa kirjataan asiat ylös näitä käsitteleviin kohtiin uudelle avattavalle Tähtiseurapolulle seuraavaa ulkoista auditointia varten.

4. Sisäinen auditointi. Alueellinen yhteistoiminta. Toiminnalliset ja taloudelliset puitteet. Turvallisuus

Tavoite: Varmistaa, että seura kehittyy jatkuvasti jäsentensä tarpeiden mukaan. Yhteistyötahot on kartoitettu. Seuran toimitilat ovat tehokkaassa ja turvallisessa käytössä.

1. Käydään läpi, miten edellisen sisäisen auditoinnin sovitut kehittämisasiat ovat edenneet ja sovitaan mahdollisten keskeneräisten asioiden loppuun saattamisesta.

2. Tarkastellaan Tähtiseura-ohjelman osiota: *Aineelliset resurssit*.
   Käydään läpi mm.:
   - Taloushallinto ja budjetointi. Talouden suunnittelu ja seuranta. Riskien hallinta
   - Toimintaympäristön olosuhteet ja tilojen hyödyntäminen
   - Kumppanuudet ja sidosryhmäyhteistyö, avustukset ja tukimahdollisuudet
   - Turvallisuusohjeet

3. Havainnoista tehdään muistio ja korjaavien toimenpiteiden vastuut ja aikataulu. Tarvittaessa kirjataan asiat ylös näitä käsitteleviin kohtiin uudelle avattavalle Tähtiseurapolulle seuraavaa ulkoista auditointia varten.

5. Sisäinen auditointi. Tähtiseuraohjelma on vaatimusten mukainen

Tavoite: Varmistaa, että Tähtipolku on täydennetty ja kaikkiin tavoitteisiin on vastattu mahdollisuuksien mukaisesti sekä seura uudistuu ja kehittyy jatkuvasti jäsentensä tarpeiden mukaan.

1. Käydään läpi, miten edellisen sisäisen auditoinnin sovitut kehittämisasiat ovat edenneet ja sovitaan mahdollisten keskeneräisten asioiden loppuun saattamisesta.

2. Tarkastellaan Tähtiseura-ohjelman tavoitetaulu läpi ja sovitaan mahdollisten keskeneräisten asioiden loppuun saattamisesta.

3. Tarkastetaan, onko kaikki kohdat täydennetty Tähtipolulle, ja sovitaan mahdollisten keskeneräisten kohtien loppuun saattamisesta.

Viimeistään näiden viiden sisäisen auditointikerran jälkeen on hyvä alkaa valmistautumaan ulkoiseen auditointiin ja sopia tämän toteutukseen liittyvät asiat.

Mallin on tehnyt Ville Väätäinen ja sitä on päivittänyt Liiton seurakehittäjä